

**TEKİRDAĞ NAMIK KEMAL ÜNİVERSİTESİ HASTANESİ
ÇOCUK SAĞLIĞI VE HASTALIKLARI ANABİLİM DALI
ÇOCUK ALERJİ VE İMMÜNOLOJİ
TEST REHBERİ**

Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi Çocuk Alerji ve İmmünoloji polikliniğinde, çocukluk çağında (0-18 yaş) alerji ve immünoloji alanındaki hastalıkların tanı , takip ve tedavisi yapılmaktadır. Çocuk alerji ve immünoloji polikliniğine alerjik yakınmalar ile başvuran hastalarda alerjik hastalığın tanı ve izlemi , alerjiden korunma yöntemlerinin belirlenmesi amacıyla uygun alerji testleri kullanılmaktadır

Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi Çocuk Alerji Polikliniği'nde Uygulanan Alerji Testleri:

1.Alerji deri testleri

a. Çizme testi (deri prik test)

b. Deri içi test (İntradermal test)

c. Yama testi (Patch test)

3.Besin yükleme (provokasyon) testi

4.Buz testi

1.a. Deri Prik Testi

Deri prik testleri, IgE aracılı alerjik hastalıkların tanısında yol gösteren testlerdir. Sonuçları güvenilir ve kısa sürede uygulanan alerji tanı yöntemidir. Klinik bulgulara göre uygun alerjenler ile her yaşta çocukta deri prik testi yapılabilir. Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi çocuk alerji polikliniğinde süt, yumurta, buğday, kuruyemişler gibi çeşitli besinler ile; ev akarları, küf, ağaç ve çim polenleri, latex, kedi ve köpek epiteli, hamam böceği gibi solunum yolu alerjenleri; arı venomu ile deri prik testi yapılmaktadır. Deri prik testleri, inhalan alerjenler ve arı venomu için ticari preparatlarla; besinler için ise hem ticari preparatlar hem de prik-to-prikyöntemi ile besin maddesinin taze formları kullanılarak uygulanabilir.

Deri prik testi kimlere ve nerede uygulanır?

Alerjik hastalığı düşündürülen bulguları olan hastalarda (astım, alerjik rinit, atopik dermatit, ürtiker/anjioödem, besin alerjisi ya da arı alerjisi gibi) deriye uygulanan testlerdir . Deri prik testleri, bu konuda deneyimli kişilerce ve mutlaka acil müdahale şartlarının olduğu bir ortamda, hekim gözetiminde yapılmalıdır . Testler sırasında nadir de olsa sistemik reaksiyon riski vardır. Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi çocuk alerji polikliniğinde deri prik testleri hekim gözetiminde anafilaksi önlemlerinin alındığı ortamda yapılmaktadır.

Deri prik testi öncesinde dikkat edilmesi gereken durumlar nelerdir?

Bazı ilaçlar alerji deri testinin sonucunu etkileyebilmektedir. Bu nedenle alerji testi öncesi hekim tarafından belirtilen uygun sürelerdebu ilaçların kullanılmaması gerekmektedir.

Tablo 1.Deri prik testi öncesi kesilmesi gereken ilaçlar¹:

İlaç	Kesilmesi gereken süre
Klorfeniramin	1-3 gün
Difenhidramin	1-3 gün
Hidroksizin	1-10 gün
Setirizin, levosetirizin	3-10 gün
Loratadin, desloratadin	3-10 gün
Klemastin	1-10 gün
Ketotifen	>5 gün
H2 antihistaminik	-
Uzun süreli steroid (>10 gün)	1-3 hafta
Topikalsteroid (test yapılacak alana uygulanan)	7 gün
Topikalkalsinörin inhibitörleri	7 gün
Omalizumab	4 hafta

Deri prik testi uygulama şekli ve sonuçların yorumlanması:

Deri prik testi ön kol iç yüzüne uygulanır. Küçük çocuklarda sırtın üst kısmı tercih edilebilir . Test yapılacak bölge önce alkol ile dezenfekte edilir, bir kalem ile cilt belirli aralıklarla çizilerek alerjen ekstralarının damlatılacağı yerler belirlenir. Alerjen ekstresinden ilgili deri bölgesine bir damla damlatıldıktan sonra tek kullanımlık priklanset(veya çoklu uygulamalarda tek kullanımlık aplikatörde kullanılabilir) yardımıyla damlanın içindengeçilir ve epidermis in altına alerjenlerin geçmesi sağlanır. Deri testinde pozitif kontrol olarak histamin 10 mg/ml, negatif kontrol olarak ise serum fizyolojik (%0.9NaCl) kullanılır. Deri testinde antijen deriye uygulandıktan 15 dakika sonra en geniş endurasyonçapı ve buna dik olan çap ölçülerek kaydedilir. Test sonuçlarını yorumlamak için pozitif kontrol “pozitif” olmalıdır . Negatif kontrolden en az ≥ 3 mm fazla olan testler pozitif kabul edilir.

1.b. Deri içi test (Intradermal test):Bu testte alerjenler cilt altına enjekte edilir.Klinik bulgular ile birlikte değerlendirilir. İntradermal testler çoğunlukla ilaç alerjenleri ile yapılan testlerdir ve hekim gözetiminde yapılır.

1.c. Yama testi (Patch test): Bu yöntemde alerjenler yapışkan bant üzerine yerleştirilmiş küçük kuyucuklar (chamber) içine konularak hastanın sırtına yapıştırılır. Özellikle geç aşırı duyarlılık reaksiyonlarından olan alerjik kontak dermatit gibi kronik dermatitlerin tanısında kullanılır.

Her bir test 5-10 dakika gibi kısa bir süre içinde tamamlanır. Test sonrası 48.saatte sırta yapıştırılan band çıkartılarak değerlendirilir. 72 saat ve 96 saat sonra tekrar değerlendirilir, bazı durumlarda 7. günde yeniden değerlendirme gerekli olabilir. Reaksiyon olmaması durumunda test 'negatif' kabul edilir. Yama testinde eritem, infiltrasyon, ödem, vezikülobüllöz reaksiyonlar gibi bulgular gelişebilir. Test için bandın yapıştırıldığı sürede banyo yapılmaması ve aşırı egzersizden kaçınılması önerilir. Yama testi öncesikortizon içerikli ilaçların en az bir hafta süre ile kullanılmaması önemlidir.

2.Besin Yükleme (Provokasyon) Testi:

Besin yükleme testleri besin alerjisi tanısında altın standart tanı testidir. Besin yükleme testi , besin alerjisi tanısında hastanın klinik belirtilerine ilgili alerjen besinin rol oynadığının kanıtlanması ya da dışlanması amacıyla, besin alerjinin izleminde ilgili besine karşı tolerans gelişip gelişmediğinin belirlenerek gereksiz eliminasyon diyetinden kaçınmak amacıyla uygulanmaktadır. Oral besin yükleme testleri , klinik bulgulara neden olan şüpheli alerjen besin(ler) ile yapılır. Besin yükleme testi çift kör , tek kör ve açık besin yükleme testi olarak uygulanabilir. Besin yükleme testleri anafilaksi önlemlerinin alındığı ortamda deneyimli kişilerce yapılmalıdır. Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi Çocuk Alerji Polikliniği'nde inek sütü, yumurta, buğday, kuruyemişler (ceviz, fındık, badem, yer fıstığı v.b), sebze ve meyveler gibi şüpheli alerjen besinler ile oral besin yükleme testleri yapılmaktadır.

Besin yükleme testi kime ve ne zaman yapılır?

Besin yükleme testi öncesinde hastanın tıbbi öyküsü, tanı, deri prik testi ve alerjen spesifik IgE testi sonuçları değerlendirilerek her hasta için teste bireysel karar verilir. Besin yükleme testleri riskli testler olup, deneyimli merkezlerde yapılmalıdır.

Besin yükleme testi hangi durumlarda yapılmaz?

Besin yükleme testi öncesindekontROLSÜZ astım varlığı, besin yükleme testinin yorumlanmasında güçlüklereden neden olabilecek kontrol altında olmayan atopik dermatit, ürtiker, alerjik rinitgibi alerjik hastalık varlığı, anafilaksi tedavisini güçleştirecek ilaç kullanımı (bet- blokerv.b)olan hastalarda test yapılmaz. Test sırasında hastanın aktif enfeksiyon bulgusu olmamalı, astım gibi alerjik hastalıklar kontrol altında olmalıdır. Ateşli hastalıklar, akut enfeksiyon ve gastrointestinal semptomlar v.b haller test sonuçlarını etkileyebileceği için test ertelenir.

Besin yükleme testi öncesi nelere dikkat etmek gerekir?

Besin yükleme testi öncesinde test sonucunu etkileyebilecek ilaçlar sorgulanarak uygun zamanda kesilir. Test öncesi şüpheli besin 2-4 hafta süreyle diyetten çıkarılır.

Besin yükleme testi nasıl uygulanır?

Besin yükleme testi öncesi hasta ve ailelerine (yasal sorumlu kişiler) yapılacak testin amacı, fayda ve riskleri, nasıl yapıldığı, süresi, olası reaksiyonlar ve yapılabilecek müdahaleler hakkında bilgi verilerek sözlü ve yazılı onam alınmaktadır. Test öncesi hastanın fizik muayenesi yapılmaktadır. Besin yükleme testi anafilaksi dahil olası alerjik reaksiyon gelişmesi durumunda gerekli müdahalelerin yapılabileceği ortamda deneyimli kişilerce gözlem altında yapılmaktadır. Şüpheli alerjen besin belirli aralıklarla (15-30 dk) belirli sürede ağız yoluyla o besin için rehberler tarafından belirlenmiş en düşük doz ile başlanarak, uygun miktarda belirli doz artışlarıyla reaksiyon gelişinceye kadar hedeflenen günlük miktara çıkılır. Hedeflenen günlük miktar besinlere göre değişebilmektedir. Test boyunca hasta olası deri bulguları (rash, atopik dermatit alevlenmesi, ürtiker/anjioödemv.b), solunum (burun tıkanıklığı, hapşırma, burun akıntısı, stridor, vizing, sibilanronküsv.b), gastrointestinal (kusma, kramp tarzı karın ağrısı, ishal), nörolojik (senkop, konvulziyonv.b), kardiyovasküler semptomlar (hipotansiyon v.b) ve anafilaktik şok bulguları açısından aralıklarla muayene edilir.

Besin yükleme testi nasıl yorumlanır?

Test edilen besinle klinik bulguların gelişmesi durumunda test 'pozitif' kabul edilir ve sonlandırılır. Test sonlandırıldıktan sonra en az iki saat süre ile hasta izlenir. Son dozdan sonra 24 saat süre ile ortaya çıkan bulgular geç reaksiyonlar olarak kaydedilir. Erken ve geç reaksiyon gelişmemesi durumunda besin yükleme testi negatif olarak kabul edilir.

4. Buz testi:

Fiziksel ürtiker nedenlerinden soğuk ürtikerinin tanısı için kullanılır. Bir buz parçası ön kol iç yüzünde 5 dakika kadar bekletilir. Uygulama bölgesinde kızarıklık ve endurasyon gelişmesi açısından değerlendirilir.

Kaynaklar:

1. Besin Alerjisi Türk Ulusal Rehberi 2017. Astım Alerji İmmunoloji Dergisi 2017. Vol 15. Supp 1,69. Ed: Derya Ufuk Altıntaş.
2. Sampson HA, GerthvanWijk R, Bindslev-Jensen C, Sicherer S, Teuber SS, Burks AW, et al. Standardizingdouble-blind, placebo-controlled oral foodchallenges: American Academy of Allergy, Asthma&Immunology-European Academy of AllergyandClinicalImmunology PRACTALL consensusreport. J AllergyClinImmunol. 2012;130:1260-74.
3. Nowak-Wegrzyn A, Assa'ad AH, Bahna SL, Bock SA, Sicherer SH, Teuber SS. WorkGroupreport: oral foodchallengetesting. J AllergyClinImmunol 2009;123:S365-383.
4. Boyce JA, Assa'ad A, Burks AW, Jones SM, Sampson HA, Wood RA, et al. Guidelinesforthediagnosisandmanagement of foodallergy in the United States: report of the NIAID-sponsoredexpert panel. J AllergyClinImmunol 2010;126(Suppl):S1-58.
5. Bernstein IL, Li JT, Bernstein DI, Hamilton R, Spector SL, Tan R, et al. Allergydiagnostictesting: an updatedpracticeparameter. AnnAllergyAsthmaImmunol. 2008 Mar; 100(3 Suppl 3):S1-148.